

LASTENHOITOALAN AMMATTILAISET

SOSIAALI- JA TERVEYSVALIOKUNNAN
ETÄKUULEMISASIAINTUNTIAKUTSU /
KIRJALLINEN LAUSUNTOPYYNTÖ

9.6.2026 LAUSUNTO

Asia HE 69/2026 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetun lain muuttamisesta

Lapsi ei kotoudu järjestelmään – lapsi kotoutuu ihmisten kautta.

Lastenhoitoalan ammattilaiset Slal ry:n huomioita esityksestä

Lastenhoitoalan ammattilaiset Slal ry pitää tärkeänä tavoitetta vahvistaa lasten yhdenvertaisia mahdollisuuksia osallistua varhaiskasvatukseen sekä tukea lasten kielen kehitystä, osallisuutta ja yhteiskuntaan kiinnittymistä. Varhaiskasvatus voi parhaimmillaan olla merkittävä tuki lapsen kasvuille, kehitykselle ja kotoutumiselle.

Slal haluaa kuitenkin korostaa, että varhaiskasvatukseen osallistuminen ei yksinään ratkaise kotoutumisen tai kielen kehityksen kysymyksiä. Lapsen kielen kehitys ei vahvistu ainoastaan varhaiskasvatukseen osallistumisen kautta, vaan se rakentuu laadukkaassa, sensitiivisessä ja jatkuvassa vuorovaikutuksessa osaavan henkilöstön kanssa. Lapsi oppii kieltä tullessaan kuulluksi, kohdatuksi ja osalliseksi arjen tilanteissa – leikissä, ruokailuissa, pukemistilanteissa sekä turvallisissa vuorovaikutussuhteissa.

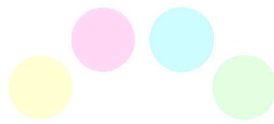
Varhaiskasvatuksen vaikuttavuus syntyy ennen kaikkea osaavista ihmisistä lapsen ympärillä. Kotoutuminen ei tapahdu ainoastaan järjestelmien tai rakenteiden kautta, vaan päivittäisissä kohtaamisissa lapsen ja ammattilaisten välillä. Näissä kohtaamisissa lastenhoitajilla on merkittävä rooli lapsen turvallisuuden tunteen, osallisuuden ja kielen kehityksen vahvistajina.

Slal suhtautuu huolestuneesti esitykseen kotihoidon tuen rajaamisesta asumisaikavaatimuksen perusteella. Muutos voi asettaa lapsia eriarvoiseen asemaan heidän vanhempiansa taustan perusteella ja kohdistua perheisiin, jotka ovat jo valmiiksi haavoittuvassa asemassa. Lapsen oikeutta hoivaan ja perheen tilanteeseen sopiviin ratkaisuihin tulee tarkastella ensisijaisesti lapsen edun näkökulmasta.

Slal katsoo, että kotoutumista ja vanhempien työllistymistä tulee edistää ensisijaisesti vahvistamalla saavutettavia palveluja, kielikoulutusta, työllistymisen tukea sekä perheiden kokonaisvaltaista ohjausta. On epävarmaa, johtaisiko kotihoidon tuen rajaaminen itsessään pienten lasten vanhempien – erityisesti maahanmuuttajaitien – nopeampaan työllistymiseen.

Samalla on huomioitava uudistuksen vaikutukset varhaiskasvatuksen palvelujärjestelmään. Mikäli muutos lisää erityisesti alle 3-vuotiaiden lasten osallistumista varhaiskasvatukseen, tulee varmistaa, että kunnilla on todelliset mahdollisuudet vastata lisääntyvään palvelutarpeeseen.

Alle 3-vuotiaan lapsen varhaiskasvatuksen aloittaminen edellyttää erityistä osaamista, pysyviä ihmissuhteita ja riittävästi aikaa turvallisen kiintymyssuhteen rakentamiseen. Pienimpien lasten kohdalla henkilöstön pysyvyys, riittävät resurssit ja mahdollisuus kiirettömään kohtamiseen korostuvat.

LASTENHOITOALAN AMMATTILAISET

Slal pitää tärkeänä, että uudistuksen vaikutuksia arvioidaan myös varhaiskasvatuksen henkilöstön näkökulmasta. Lisääntyvä palvelutarve tarkoittaa lisääntyvää tarvetta osaaville lastenhoitoalan ammattilaisille. Ilman riittäviä henkilöstöresursseja uudistukselle asetetut tavoitteet lasten kielen kehityksestä, osallisuudesta ja kotoutumisesta eivät voi toteutua.

Lisäksi Slal kiinnittää huomiota siihen, että esityksessä ehdotetaan kotihoidon tuen rajaamista jatkossa vain tilanteisiin, joissa lasta hoitaa pääasiallisesti lapsen vanhempi tai muu huoltaja. Tämä poistaisi mahdollisuuden saada kotihoidon tukea tilanteissa, joissa perhe on järjestänyt lapsen hoidon esimerkiksi isovanhemman tai muun läheisen henkilön avulla. Muutos koskisi kaikkia kotihoidon tuen saajia, ei ainoastaan maahan muuttaneita perheitä, ja kaventaisi perheiden mahdollisuuksia löytää omaan elämäntilanteeseensa sopivia hoitoratkaisuja.

Pienen lapsen näkökulmasta olennaista ei ole ainoastaan se, kuka hoidon järjestää, vaan hoivasuhteen turvallisuus, pysyvyys ja lapsen tarpeisiin vastaaminen. Myös läheisen henkilön tarjoama hoiva voi olla lapselle turvallinen ja toimiva ratkaisu.

Slal pitää tärkeänä, että uudistuksen vaikutuksia arvioidaan kokonaisuutena. Mikäli muutos lisää erityisesti alle 3-vuotiaiden lasten osallistumista varhaiskasvatukseen, tulee huomioida varhaiskasvatuksen lisääntyvä palvelutarve, henkilöstötarve ja niistä aiheutuvat kustannukset. Tavoiteltujen vaikutusten toteutuminen edellyttää myös, että vanhemmille on aidosti saatavilla kotoutumista ja työllistymistä tukevia palveluja. Muutoin vaarana on, että kustannukset eivät vähene vaan siirtyvät järjestelmän sisällä palvelusta toiseen.

Helsinki 9.6.2026

Suomen Lastenhoitoalan ammattilaiset ry (Ennen Suomen Lastenhoitoalan Liito ry)

Minna Leppäkorpi
Puheenjohtaja

Eila Seppälä-Vessari
Toiminnanjohtaja

Lisätietoja: Toiminnanjohtaja Eila Seppälä-Vessari
p. 0405489963, eila.seppala-vessari@slal.fi